

**TRƯỜNG ĐẠI HỌC VĂN HÓA HÀ NỘI
KHOA VĂN HÓA DU LỊCH**

DU LỊCH TÂM LINH NAM ĐỊNH

KHÓA LUẬN TỐT NGHIỆP

Giáo viên hướng dẫn : TS. Nguyễn Thị Việt Hương

Sinh viên thực hiện : Kiều Khánh Vũ

Hà Nội – 2012

MỤC LỤC

MỞ ĐẦU	Trang 6
1. Lý do chọn đề tài	Trang 6
2. Mục đích nghiên cứu	Trang 7
3. Nhiệm vụ nghiên cứu	Trang 7
4. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu	Trang 8
5. Phương pháp nghiên cứu	Trang 8
6. Bố cục đề tài	Trang 8
Chương 1 VĂN HÓA TÂM LINH VÀ DU LỊCH TÂM LINH TRONG XÃ HỘI HIỆN ĐẠI	Trang 9
1.1 KHÁI NIỆM	Trang 9
1.1.1 Khái niệm tâm linh	Trang 9
1.1.2 Khái niệm văn hóa	Trang 10
1.1.3 Khái niệm văn hóa tâm linh	Trang 11
1.1.4 Khái niệm du lịch tâm linh	Trang 12
<i>1.1.4.1 Khái niệm du lịch</i>	Trang 12
<i>1.1.4.2 Khái niệm du lịch tâm linh</i>	Trang 13
1.2 MỐI QUAN HỆ GIỮA VĂN HÓA TÂM LINH VÀ DU LỊCH TÂM LINH	Trang 14
1.3. MỘT SỐ ĐẶC ĐIỂM CỦA LOẠI HÌNH DU LỊCH TÂM LINH	Trang 17
1.4 VAI TRÒ CỦA DU LỊCH VÀ DU LỊCH TÂM LINH TRONG XÃ HỘI HIỆN ĐẠI	Trang 18

1.4.1 Du lịch và du lịch tâm linh đối với phát triển kinh tế

..... Trang 18

1.4.2 Du lịch và du lịch tâm linh đối với đời sống tinh thần con người

..... Trang 23

1.4.3 Du lịch và du lịch tâm linh đối với việc bảo tồn và phát huy giá trị văn hóa tộc người.....

Trang 28

Chương 2 TIỀM NĂNG PHÁT TRIỂN DU LỊCH TÂM LINH Ở NAM ĐỊNH.....

Trang 31

2.1 KHÁI QUÁT VỀ VÙNG ĐẤT VÀ CON NGƯỜI NAM ĐỊNH

..... Trang 31

2.2 NHỮNG GIÁ TRỊ TIÊU BIỂU TRONG VĂN HÓA TÂM LINH CỦA CON NGƯỜI NAM ĐỊNH .....

Trang 33

2.2.1 Giá trị văn hóa vật thể.....

Trang 33

2.2.1.1 Di tích gắn với tín ngưỡng thờ Mẫu.....

Trang 33

2.2.1.2 Di tích gắn với tín ngưỡng thờ Thành hoàng .....

Trang 35

2.2.1.3 Di tích gắn tín ngưỡng thờ Đức Thánh Trần.....

Trang 39

2.2.1.4 Những di tích gắn với các tôn giáo.....

Trang 44

2.2.2 Giá trị văn hóa phi vật thể .....

Trang 51

2.2.2.1 Những lễ hội và tập quán gắn với tín ngưỡng thờ Mẫu

..... Trang 51

2.2.2.2 Những lễ hội và tập quán gắn với tín ngưỡng thờ Thành hoàng

..... Trang 53

<i>2.2.2.3 Những lễ hội và tập quán gắn với tín ngưỡng thờ Đức Thánh Trần</i>	Trang 54
<i>2.2.2.4 Những lễ hội và tập quán gắn với các tín ngưỡng khác</i>	Trang 57
<i>2.2.2.5 Những lễ hội và tập quán gắn với Phật giáo.....</i>	Trang 59
2.3 DU LỊCH TÂM LINH Ở NAM ĐỊNH TRONG MỐI QUAN HỆ VỚI VĂN HÓA TÂM LINH.....	Trang 62
Chương 3 PHÁT HUY GIÁ TRỊ VĂN HÓA TÂM LINH ĐỂ PHÁT TRIỂN DU LỊCH TÂM LINH Ở NAM ĐỊNH	Trang 67
3.1 THỰC TRẠNG HOẠT ĐỘNG DU LỊCH TÂM LINH Ở NAM ĐỊNH	Trang 67
3.1.1 Khách du lịch.....	Trang 67
3.1.2 Doanh thu du lịch	Trang 70
3.1.3 Nguồn lao động du lịch.....	Trang 73
3.1.4 Cơ sở vật chất kĩ thuật phục vụ du lịch	Trang 75
3.1.5 Sản phẩm phục vụ du lịch tâm linh.....	Trang 76
3.2 ĐÁNH GIÁ DU LỊCH TÂM LINH Ở NAM ĐỊNH HIỆN NAY	Trang 77
3.2.1 Xu hướng du lịch tâm linh ở Việt Nam	Trang 77
3.2.2 Xu hướng du lịch tâm linh ở Nam Định.....	Trang 80
3.3 NHỮNG TỒN TẠI VÀ NGUYÊN NHÂN	Trang 81
3.3.1 Những tồn tại.....	Trang 81
3.3.2 Nguyên nhân tồn tại	Trang 82

3.4 GIẢI PHÁP VÀ KIẾN NGHỊ NHẪM PHÁT TRIỂN DU LỊCH TÂM LINH Ở NAM ĐỊNH.....	Trang 84
3.4.1 Giải pháp.....	Trang 84
<i>3.4.1.1 Giải pháp về vốn .....</i>	<i>Trang 84</i>
<i>3.4.1.2 Giải pháp về truyền thông .....</i>	<i>Trang 85</i>
<i>3.4.1.3 Giải pháp về nghiệp vụ .....</i>	<i>Trang 87</i>
3.4.2 Kiến nghị.....	Trang 90
<i>3.4.2.1 Kiến nghị với UBND tỉnh Nam Định và Sở Văn hóa – Thể Thao – Du Lịch Nam Định.....</i>	<i>Trang 90</i>
<i>3.4.2.2 Kiến nghị với các doanh nghiệp lữ hành .....</i>	<i>Trang 93</i>
KẾT LUẬN.....	Trang 95
<i>Tài liệu tham khảo .....</i>	<i>Trang 96</i>
<i>Phụ lục .....</i>	<i>Trang 97</i>

PHẦN MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài

Đất nước Việt Nam đang trên đà vươn lên mạnh mẽ cùng với khát vọng lớn lao. Không chỉ vậy, dải đất hình chữ S lại có một tiềm năng du lịch to lớn: thiên nhiên đẹp và thơ mộng, lịch sử hào hùng ngàn năm với nền văn hóa mang đậm chất Á Đông. Sau 20 năm thực hiện đường lối đổi mới với sự thông thoáng của chính sách, cộng thêm vị trí địa lý thuận lợi khi nằm ở cửa ngõ của khu vực Đông Nam Á, du lịch Việt Nam hội nhập với trào lưu chung trên thế giới và có những bước phát triển mạnh mẽ.

Theo các chuyên gia trên thế giới, xu hướng du lịch chung cho những năm tới chính là sự thống trị của du lịch văn hóa, trong đó có du lịch tâm linh. Đây cũng là thế mạnh và cũng là yếu tố cạnh tranh của du lịch Việt Nam với nền văn hóa phương Đông giàu bản sắc. Nhưng nó cũng đặt ra yêu cầu là cần phải phát hiện và có biện pháp khai thác tối đa các điểm, khu di tích có giá trị văn hóa tâm linh đặc sắc, độc đáo để biến chúng thành các sản phẩm du lịch có sức cạnh tranh của du lịch Việt Nam.

Nam Định là một địa phương có tiềm năng du lịch to lớn. Có thể nói rất ít địa phương trong cả nước lại tập trung nhiều tài nguyên du lịch có giá trị quốc gia và quốc tế như Nam Định. Tuy nhiên việc khai thác và phát triển du lịch Nam Định trong những năm qua lại không hề tương xứng với những tiềm năng phong phú đó. Nam Định đã xác định con đường đi lên trong thời gian tới là phát triển du lịch thành ngành kinh tế mũi nhọn. Nhưng phát triển theo hướng nào, đâu là sản phẩm đặc trưng và độc đáo mà lại có sức cạnh tranh để thu hút du khách là một vấn đề lớn cần quan tâm và tập trung nghiên cứu. Và

một trong những hướng phát triển mà Nam Định đã lựa chọn là phát triển du lịch tâm linh.

Là một người con sinh ra và lớn lên trên mảnh đất địa linh nhân kiệt, người viết nhận thấy Nam Định có một tiềm năng vô cùng to lớn để phát triển du lịch tâm linh. Mảnh đất thiêng Thiên Trường, lễ hội Phủ Dầy, tòa giám mục Bùi Chu, chùa Keo Hành Thiện... hàng năm đều thu hút đông đảo du khách.

Do vậy, người viết đã chọn việc nghiên cứu “Du lịch tâm linh Nam Định” là đề tài khóa luận tốt nghiệp của mình.

2. Mục đích nghiên cứu

Thông qua việc khảo sát, đánh giá du lịch tâm linh của Nam Định, đề tài khẳng định tiềm năng và sức hút của loại hình du lịch này tại vùng đất có bề dày truyền thống văn hóa. Từ đó, đề xuất những hướng đi phù hợp để có thể phát huy hiệu quả thế mạnh của du lịch tâm linh ở Việt Nam nói chung và ở Nam Định nói riêng.

3. Nhiệm vụ nghiên cứu

Để thực mục đích nghiên cứu trên, đề tài cần phải giải quyết các nhiệm vụ sau:

- Đưa ra một số khái niệm, quan điểm để bước đầu tìm hiểu về loại hình du lịch tâm linh
- Khảo sát, đánh giá các tiềm năng cũng như thực trạng phát triển du lịch tâm linh ở Nam Định
- Đề xuất một số giải pháp khả thi để khai thác có hiệu quả các tiềm năng văn hóa và thúc đẩy sự phát triển các hoạt động du lịch tại đây.

4. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu

Đối tượng và phạm vi nghiên cứu của đề tài là hệ thống các điểm du lịch hay quần thể di tích có tiềm năng phát triển du lịch tâm linh trên địa bàn Nam Định.

5. Phương pháp nghiên cứu

Để thực hiện mục đích, nhiệm vụ của đề tài đặt ra, và giải quyết các luận điểm của mình, đề tài đã sử dụng các phương pháp nghiên cứu sau:

- Phương pháp phân tích tổng hợp
- Phương pháp khảo sát thực địa
- Phương pháp nghiên cứu tài liệu

Đề tài cũng sử dụng phương pháp nghiên cứu thu thập tài liệu và chọn lọc nhiều nguồn tư liệu tham khảo khác nhau khi tìm kiếm các thông tin cần thiết như: các bài báo trên tạp chí, báo Internet, các bài luận văn và các đề tài nghiên cứu khoa học có liên quan...

6. Bố cục đề tài

Đề tài khóa luận ngoài phần mở đầu, kết luận, phụ lục... thì phần nội dung chính được trình bày theo 3 chương như sau:

- Chương I. Văn hóa tâm linh và du lịch tâm linh trong xã hội hiện đại
- Chương II. Tiềm năng phát triển du lịch tâm linh ở Nam Định
- Chương III. Phát huy giá trị văn hóa tâm linh để phát triển du lịch tâm linh ở Nam Định

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Bản chất của văn hóa, nxb Văn học nghệ thuật Hà Nội, 1961
2. Di tích lịch sử đền Trần – chùa Tháp tỉnh Nam Định, NXB Văn hóa dân tộc, 2009
3. Đạo Mẫu ở Việt Nam, NXB Văn hóa dân tộc, HN 1996, Ngô Đức Thịnh (chủ biên)
4. Địa danh văn hóa Việt Nam, NXB Văn hóa dân tộc và tạp chí Văn học nghệ thuật Hà Nội, 2000.
5. Kho tàng lễ hội cổ truyền Việt Nam, NXB Văn hóa dân tộc và tạp chí văn học nghệ thuật Hà Nội, 2000.
6. Giáo Trình Tổng Quan Du Lịch, Nhà xuất bản: NXB Hà Nội, Nguyễn Đình Quang. Trần Thị Thúy Lan.
7. Lễ hội truyền thống ở Nam Định, tạp chí di sản số 09/2004, HN 1996, Trần Văn Bút
8. Non nước Việt Nam, sách hướng dẫn du lịch, HN 2007
9. Quy hoạch tổng thể phát triển du lịch – Trung tâm thông tin xúc tiến du lịch Nam Định.
10. Tạp chí thông tin UNESCO – Le Councir de l' Unesco. Số tháng 2 – 1998
11. Tuyển điểm du lịch Việt Nam, NXB Giáo dục, 2008, Bùi Thị Hải Yến
12. Văn hóa tâm linh, NXB Văn hóa thông tin Hà Nội, 2001, Nguyễn Đăng Duy

Các trang web tham khảo:

- dulichnamdinh.com.vn
- dulichtamlinh.net
- spirittourscoach.com
- dulichvietnam.com.vn